

mož. V mirnih časih je armada razdeljena na štiri glavna poveljstva, katero vsako šteje po tri kore. Poleg teh 12 armadnih korov s 25 divizijami ima Italija 3 divizije konjenikov. Vsega skupaj ima 108 pešpolkov, 8 polkov alpinov, 29 kavalerijskih polkov, 36 topničarskih polkov s 190 baterijami po 6 topov, 10 pijcnirskih polkov, 1 polk jezdne artiljerije, 12 polkov težke artiljerije po 8 baterij, 6 ženijskih polkov (brzojavni, pontonski, železniški itd.), 12 trenskih in 12 sanitetnih polkov, 12 legij karabinierjev in 2 legiji letalcev. Vsak pešpolk ima oddelek strojnih pušk. Ustancovitev 13. kora je bila pred nekaj časom odrejena. V dobi miru šteje stalna armada 250 000 mož, v vojni 1 milijon 200.000 mož aktivne armade in 2.200.000 mož črne vojske. Vodno brodovje šteje 12 linijskih ladij, med katerimi so 4 dreadnoughti, 10 oklopnih križark, 11 drugih križark, 2 strelski ladij, 33 torpedolovcev, 69 torpedovk za široko morje, 17 navadnih torpedovk, 20 podmorskih čolnov in 5 pomožnih križark.

Kaj potrebuje dreadnought. Lectures pour Tout" piše: Dreadnought vrste „Danton“ požge vsako uro 2000 kg premoga, če vozi z brzino 11 vozlov, 19.000 kg če vozi z 20 vozli; v 115 urah izprazni svoje zalogo. Angleški in nemški dreadnoughti so oboroženi z 10 do 12 305 mm topovi; vsak top izstrelil lahko 150 strelcev. Strelivo enega topa stane 450 tisoč frankov. Če bi vsak top ustrelil vsako minuto, bi porabili strelivo v dveh urah in pol. V bojnih časih vozi angleški dreadnought z 900 mož močno posadko 30 ton svežega mesa, 60 ton krompirja, 6 zabojev namizne soli, 300 funtov fižola, 72 zabojev biskvitov, 225 funtov makaronov, 750 funtov sode, 124 steklenic popra, 76 zabojev graha, 300 funtov klobas, 500 sodov svinjske masti, 65 malih sodov margarina, 180 komadov slanin, 150 zabojev čokolade, 8 zabojev jabolk, 8 zabojev slankov, 288 steklenic omake, 76 zabojev ananas, 148 zabojev hrušk, 288 zabojev breskev, 500 funtov korint, 300 funtov banan, 300 funtov tapioke, 300 funtov češpelj, 8 zabojev ledvic, 8 zabojev jezikov, 6 zabojev sardin, 30 hlebov sira, 36 kubanih gnjati, 720 svežih jajc, 500 kg čebule, 1000 zabojev svalčic.

Roparji umor. Doslej neznan roparji vlomili so 21. t. m. ponoči v hišo bogate posestnice Primožič v Zgornji Loki pri Litiji. Posestnica leži že 7 let bolana v postelji. Roparji so jo ubili. Tudi njeno hčerko so na tla pobili; ali ta je prišla zopet k zavesti in so jo smrtonovarno ranjeno v ljubljansko bolnišnico prepeljali. Roparji pokradli so ves denar, hranilnične knjižice, vrednostne predmete itd. Orožniki jih zasledujejo.

Zastrupljenje vsled plina. V jutru dne 21. t. m. mašli so v Ptuj 20-letno kuharico Marijo Skloba v njeni spalnici poleg kuhinje kot mrlica. Nesrečnica je pustila petolina za plin odprtega in je tako svojo smrt našla.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarški sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 28. maja na Ptujski gori, okr. Ptuj; v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 29. maja v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 30. maja v Trofaiachu, okr. Leoben.

Dne 31. maja v Obdachu**; pri sv. Ožbaldu**, okraj Oberzeiring; v Trofaiachu**, okr. Leoben; pri Sv. Jurju na juž. žel.**; okr. Celje; v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Dne 1. junija v Radgoni*; v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Celju; v Ptuj (sejem s konji, žrebetom in govedom).

Dne 2. junija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Lučanah (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Gradcu (sejem s klavno živino); v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 4. junija v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 5. junija v Brežicah (svinjski sejem); v Krenhofu*, okraj Voitsberg.

Dne 6. junija v Wundschuh, okr. Graška okolica.

Dne 7. junija v Ormožu*; na Ptujski gori, okr. Ptuj; pri Novi cerkvi**, okr. Celje; pri Mariji Tinski**, okraj Šmarje pri Jelšah; na Bregu pri Ptuj**.

Dne 8. junija v Wundschuh**, okraj Graška okolica; v Weizu**; pri Sv. Marjeti na Dravskem polju*, okr. Maribor; v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Rogatcu**; v Gleichenbergu** okr. Feldbach; v Strassu**; okraj Lipnica; v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Vzreja žrebet. C. kr. namestništvo nam je naznanilo sledeče:

Glasm ukaza c. kr. poljedelskega ministertva z dne 29. marca 1915, št. 1167, se je zaukazalo državnih žrebetarni v Gradcu, naj pouči vodje žrebetarskih postaj, da se tekom letošnje dobe plemenitve tudi smejo plemeniti tudi kobile, ki so v normalnih časih izključene od plemenitve zaradi svojega eksterijerja in drugih napak.

Ob enem se je znižala za čisto letošnje dobo pristojbina za plemenitev po mrzlokrvnih državnih žrebetih; ki so nastavljeni v raznih postajah, na 2 K.

Lastniki kobil se naj opozorijo na te olajšave in pozovejo, da se jih poslužijo v svojo korist in v interesu splošnosti v občé.

Solnčnica kot oljnata rastlina. Solnčnica je splošno priljubljena v vsakem domačem vrtu zaradi krasne ravne rasti, zaradi svojih lepih, bujnih listov, zaradi velikih svetlih cvetov, kot rastlina krasotica. Njena zrela zrna otroci v jeseni radi zobljejo, po zimi pa služijo kot hrana kokošim in koristnim pticam, ki ostanejo tukej. Poprej je naš kmet ponosno solnčnico čestokrat sadil v veliki množini, da bi nam pripravil iz zrelega zrnja okusno olje.

Ko je se pa razširila svetovna trgovina, se je začel nasad solnčnice kot oljnate rastline vedno bolj umikati, ker se je moglo potrebno olje v zadostni meri in vredno dovažati iz drugih dežel. Iz Rusije in Britanske Indije se so dosedaj dovažala v veliki množini zrna, iz njih napravljeno olje in kot kolači solnčnice znani ostanki pripravljanja olja. To je seveda sedaj postalo drugače. Mi ne dobimo niti olja, niti ostankov in smo kakor glede mnogih poljedelskih pridelkov, vezani na sami sebe.

Ker ne zahteva solnčnica, kar se tiče zemlje in obdelovanja nikakih visokih zahtev, bi bilo mnogokrat celo pri malem številu razpoložnih delavskih moči mogoče, ob mejah vrtov, na dvorišču, ob robih polja in na drugih primernih krajih, ki se ne morejo orati s plugom, nekoliko več te rastline nasaditi.

Mi lahko v jeseni iz nje pripravljamo prav okusno olje in ostanke, oljnati kolač dajemo kot krepko koristno hrano naši živini in svinjam.

Solnčnica se seje še le v zadnjih dneh meseca aprila do začetka maja. Vsepa v vsaki, tudi ne posebno gnojni zemlji, vendar je hvaležna, ako se ji pognoji. Razdalja posameznih rastlin znašaj 80—90 centimetrov, ker ljubijo listi enakomerno in močno svetlobo, vsled česar ima tudi zrnje potem več olja.

Pri nasadu v velikem se porabi 11—14 kil semen za en hektar, in se lahko žanje na taki površini 1000 kilogramov zrnja, ki vsebuje 40 odstotkov olja. Ostanke, kolače solnčnice uživajo rade vse živali. Molzni kravi se ga da vsak dan 2 do 2½ kile, vsled česar se poviša vsebina masti mleka. Tudi za svinjsko rejo se lahko porabi oljnati kolač z najboljšim vspehom. Pri koncu aprila nasajene solnčnice so zrele koncem septembra do začetka oktobra.

Opomin! Zati rajte poljske miši! Razmere, ktere je povzročilo vojno stanje, so privedle prebivalstvo do tega, da mora rabiti živila, ki se dobivajo v deželi sami. Iz tega nastane za vse poljedelce dolžnost, da tudi od svoje strani storijo vse, kar je v njihovih močeh, da se zadovoljijo potrebe dežele in njenega prebivalstva.

Dobre cene, ktere imajo sedaj živila, bi naj nadalje vspodbujale, da bi se z vsemi močmi skrbelo za to, da

bi bili doneski žetve med vojnim časom kolikor možno veliki.

Tekom leta 1914 se je večkrat marsikaj opazoval kar opravičuje strah, da bodo v letu 1915 pritisnili in zatoraj je dolžnost vsakega poljedelca in vseh poljedelskih korporacij, da to nevarnost kolikor mogoče vrnejo in z vsemi razpoložnimi sredstvi zmanjšajo.

Kakršnakoli sredstva se bodo uporabljala za končevanje poljskih mišij, nikoli se ne sme pozabiti, da je mogoče izdaten uspeh doseči samo s skupnim smotrenim postopanjem kmečkega prebivalstva, in zlasti se naj vsak posameznik voljno in svesti si svoje dolžnosti pridruži skupnim akcijam, ki se sklenejo in odredijo vrhu pckončevanja poljskih mišij.

C. k. postaja za varstvo rastlin je vsikdar davljolje pripravljena s svetom pomagati poljedelstva, in vprašanih ter dajati primernih sredstev in pripomočkov za zatiranje teh škodljivcev.

Posebno se že opozarja na to, da se naj povsod tamkaj, kjer se je že jeseni 1914 opazovalo mnogo velike storitve takoj po nastopu južnega vremena vse potrebe kadar pridejo miši iz svojih skrivališč, da se zatrejo, je upanje na uspeh v zgodnji spomladi posebno velike in ker more s tem akcija v tem letnem času mnogo sprevati, da se doseže nameravani smoter, da se poljsko čajo poljske miši.

C. k. poljedelska bakterijologična in za rastlinske varstvena postaja na Dunaju, II., Trunnerstraße 1.

Uravnava prodaje krme. (Poročilo c. k. namestništva.) Na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. 96, se zaukazuje:

1. Nakup krme pri pridelovalcih in v svrhu nabiranja in v namen nadaljne prodaje po osebah, ki nimajo nabiralni nakup posebne izkaznice politične oblasti do nadalje prepovedan.

2. Pridelovalcem je prepovedano, oddajati krmo kupcem, ki nimajo prej navedene izkaznice.

3. Ta prepoved se ne nanaša na nakup krme dotičnem kraju poznanih oseb v svrhu pokritja krmi, ki so potrebna za živino v domačem kraju bivajočega prebivalstva ali prebivalstva v sosednih občinah.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo z globami od 2 do 200 K oziroma z zapornom 6 ur do 14 dni, kar se pač ta ali ona kazni okolščinam bolj primerna uspešneja.

Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

Uravnava kupčije z jajci. Na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, se c. k. namestništvo zaukazalo tako-le:

1. Nakup jajec pri producentih in v svrhu nabiranja za nadaljno prodajo po osebah, ki imajo od politične oblasti posebne izkaznice za take nabiralne nakupe, do nadalje prepovedan.

2. Producentom je prepovedano, oddajati jajca kupovalcem, kateri nimajo izkaznice.

3. Ta ukaz se ne nanaša na nakup jajc po krajnoznanih osebah v svrhu pokritja potrebe v dotičnem kraju bivajočega prebivalstva in prebivalstva v sosednih občinah.

4. Tujim, ne legitimovanim osebam se jajca sploh ne smejo oddajati.

5. Prestopki tega ukaza se kaznujejo z redovno kaznijo od 2 do 200 kron ali s šesturnim do 14 dnevnim zaporom, kakor je pač ta ali ona kazni razmeram bolj mernejša ali uspešnejša.

Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Turki angleški parnik potopili.

Konstatiinopel, 27. maja. Angleški vojni parnik „Majestic“ bil je pri Sedilbah potopljen.

Proti Rusom.

Dunaj, 27. maja. V prostoru pri Przemyslu napreduje zvezanici vzhodno Radymno 6 kor zavzel je Nienowice, vjel 2000 Rusov zaplenil 6 kanonov. Južno-vzhodno vsilili so zvezanici v sovražno glavno postojanko in so vrgli Ruse nazaj. Vjeli so 2800 Rusov, zaplenili 11 strojnih pušk. Zvezano vojaštvo generala Linsinga je južno-vzhodno Drohobycz za sovražni fronto predrlo in Ruse k nazadovanju prisililo.

Proti Italijanom.

Na Tirolskem pričel je sovražnik posameznih točkah južno vzhodno Trienta obmejne utrdbe s težko artilerijo obstreljeval. Pri Caprile bili ste dve italijanski